

Latweefchu Awises.

Nr. augstas Gewefchanas = Kummiffiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 37. Zettortdeenâ Iotâ September 1825.

No Jelgawas.

Cefsch Pehterburges awisehm laffa, ka gta August mehnescha deenâ ta smukka un leela basniza, kas stahweja tamî pilsata widdû, fo fauz Liteinaja, pagallam nodeggusi; leekahs gan ka tee ammatneeki, kas to dselju juntu pahrtai-fija, ar ugguni neapdohmigi dsihwojuschi. Gan-na wiffads paligs bij flaht, gardes saldati un zitti pee glahbschanas atnahze, bet tatschu ne spehje to ehku glahbt, muhri ween palikke, bet pirms junts eegrue, wiffas dahrgas basnizas leetas tappe isglahbtas. Zitti saldati no deggo-scheem jumta gabbaleem, kas nokritte, tappe eewainoti.

* * *

Zilweki jau no itt wezzeem laiskeem zeenijuschi, par peeminneschanu augstu pasaules notikkumu, jeb warreneem un labdarrigeem zilwekeem par paleekamu peeminnu, sihmes, jeb rakstitas bil-des no afmina woi no warra uszelt, un tahdas sihmes woi brangôs pilsatu platschôs, woi tah-dâs weetâs nolikt, fur tee notikkumi gaddiju-schees. Itt wezzôs laifôs bija pee Greakereem un Reemereem pulks tahdu peeminneschanas bildu, woi winnu tirgu platschôs woi basnizâs, woi namnôs; bet breefmigas pohsta-tantas, pa schahm semnehm pahrgahjuschas, winnu pil-satus lihds ar wisseem brangumeem isphostiju-schas, ta ka taggadin tikkai puhstu weetâs zittas atrast warr.

Muhfu laifôs arri tohp tahdas peeminnescha-nas uszeltas, un tee leeli pilsati ar tahm irr daschadi ispuschkoti. Irr kahds labs kehniusch jeb keisars bijis, tad winna bilde daudsreis no marmora-afmina iszirsta, jeb no warra isleeta, tohp uszelta, lai ir pehznahkami winnu peemin-netu. Irr kahds leels karra kungs kaufchanas

uswarrejis, jeb eenaidneekus aisdinnis, tad tohp winna flawejams wahrds us to paschu wihti usturrehts pee behrnu behrneem. Pehter-burgâ reds tahdas stahmu-bildes no leeleem Ge-neraleem, kas zittfahrt Turkus un zittus eenaid-neekus uswarrejuschi. Arri Rihgâ irr peemin-neschanas sihmes, ka leeli ispuschkoti stabbi. Weena tahda Pehterburges preekschpilsatâ jeb Ahrrigâ, ohtra leelâ pils-plazzi, muhsu Keisa-ram pa gohdu. Moskawâ irr arri peeminnu zelta diwi zittfahrt tohti teizameem wihtreem, kam Minin un Poscharski irr wahrdi bijuschi, un nu atkal muhsu zeenigs Keisars nodohmajis, weenu wezzu laifu notikkumu pehznahkamu peeminne-schanâ usturreht. Wezzôs laifôs, taggad jau preeksch 600 gaddeem uspluhde Tattari pahr wiffu Kreemu semmi un to pehz ilgahm kaufcha-nahm un breefmigu affins-isleeschanu uswarre-ja. Gan Kreeweem palikke fami Keelkungi, bet tee tomehr appatsch Tattaru waldischanas bija, un Tattaru lehgeri tappe eezelti, nozelti, un daschureis arri nonahweti. Tahdu breefmigu juhgu un swahru speeschanu Kreewi pa 200 gad-deem panesse un to ne warreja atrattiht, lihds kamehr preeksch 400 gaddeem weens Keelwirfts (leelskungs) Dmitri jeb Demetrius wahrda ar Kreewu karra spehka zehlees, tohs Tattarus leelâ kaufchanâ ne tahlu no leelupes, fo Don fauz, uswarreja. Tas notikke us Kulikowa laufeem un ta weeta wehl sinnama, fur schis leelsirdigs Kreemu walbineeks tohs Tattarus pasemmoja. Schinni weetâ buhs tam Keelwir-stam Dmitri, kas to peewahrdu Donskoi dab-buja, peeminneschanas gohdu uszelt, un pee schihs paschas peeminnu sihmes buhs preeksch wezzeem, isdeeneteem un faschauteem salbateem dauds mahju-weetu israudsiht, fur tee warretu appahbati eefsch meera un pahrtihschanas sawas

deenâs beigt. Tahds padohms irr jauks un teizams.

Bet muhsu Keisars ne gribb wissu to no sawas kabbatas ismakscht, winsch wehle, lai wissi winna pawalstneeki pee ta naudas famestu, zif katram tihf. Tapehz irr winsch lizzis basnizâs simnamu darriht, ka schihs gohda sihmes uszelschanas pehz taps kollektes turretas, un ka arri tahm semmes teefahm usdohts irr, no kattra zilweka, kas ween kahdu dahwanu atnest gribb, to pretti nemt un tahlaki nosubtiht. Kam nu prahts nessahs pee ta arri fo doht, bes peespeeschanas, no labbas firds ween, tas sawu dahwanu warr pee ikkatras teefas, pee kurras winsch peekriht, nodoht. Un lai scho wissur pasluddinatu sinnu arri wissur saprastu, tad scheitan saprohtamâ wihsê irr isstahstihths tappis, kas pee ta simnaht wajjaga. — 3.

I s W i d s e m m e s.

Pehz bahrgeem pehrkoneem, kas stâ August deenâ par Rubbenes widdu bij sawilkschees, zehlahs seemelu wehisch, kas leelu padebbesi ar kruffu atdsinne; kruffa ar leelu trohfsni un ruhfschanu nokritte, tif leela kâ ahboli; Rubbenes basnizâs un basnizkunga muischas lohgi us seeme-ka puffi tappe fakisti, zitti kruffas gabbali gahje par wissu istabu lihds ohtru seemnallu pa oneem fohleem; semme palikke itt ahtri balta, kâ nofniggusi, appaksch junteem kruffa gulleja 2 pehdas augsta, un jebfchu siltiga nakts bija, tatschu tikkai ohtra rihta iskuffe. Rubbenes basnizkungam un fohlmeisterim lauki gan drihs pagallam apfisti. Tas widdus, fur schi leela kruffa nokritte, irr kahdas pufsohtras werstes garfch un weenu werstu plats; beidsama kruffa eekritte Gaidas muischas esarâ.

(No Rihges awischn.)

No Saldes Kirspehles.

Lihds schim scho waffaru maj fo dsirdeja, ka pehrkons fahdes buhtu darrijs, un mehâs ne dohmahht ne dohmajam, ka pee mums zittadi buhtu, bet tomehr tâ bijis, jo stâ August pehz pufsbdeenâs pehrkons zehlahs par muhsu widdu un sibbens eespehre Jaunas muischas rihjâ, ne

ween schi ehka nodegge, bet arri frohgs, kas labbu gabbalu no rihjahm stahweja nohst. Kas spehj Deewa darbus smahdeht! Winna prahts naw muhsu prahts un Winna zelli newaid muhsu zelli! — —

No Jaunaspils Kirspehles.

Par seenu laiku weenâs mahjâs muhsu widdu schi nelaine notikkusi: Wissi pee-auguschi mahju laudis dsihwoja us plawu, tikkai trihs behrni bij palikkuschi mahjâs, lohpus uslubhoht, kas klastumâ ap mahjahm ehde un karstuma dehl dihti eegahje. Dirwi no scheem behrneem eebridde uhdeni, gribbedami lohpus no teijenes isdsiht, bet dsittumâ eetappuschi, fahje sliht. Treschais sehns, kas pee krasta stahweja, eesfrehje tulihht uhdeni, tohs slihtdamus glahbt, un winnam pateesi isdewahs to weenu behrnu isglahbt, bet kad ohtrâ reisê uhdeni eegahje, ir to ohtru behrnu glahbt, tad no schi ohtra arri dibbeni tappe eerauts un noslihte lihds ar winnu. — Ganna tas isglahbts behrninsch aissfrehje mahju laudim pakkat, bet famehr atnahze un tohs slihtfuschus behrnus uhdeni atradde un iswilke, jau abbi bij mirruschi. Ar winneem gan prahtigi tappe dsihwohts, woi ne warretu atkat pee dsihwibas usmohdinahht, bet wissa palihdsiba bija par welti. Wezzaki un wissa faine apraudaja schohs mihtlus behrninus, un kas to lassa, arri schehlumu turrehs par winneem, itt ihpaschi ka tas jains zilweku glahbeis ar sawu labbu drohfschu un schehligu firdi nahwê palizzis. Tomehr mehâs simnam, ka winsch debbesis to gohda frohniti jau dabbujis, fo paschu dsihwibu ne taupidams, pateesi pelnijis.

No Engures h m.

Kas turwaku zilweku glahbj, to Deews breefinâs schehlo un tam peesubta atkat glahbejus. — Ruhfa Mahrtsinsch ar weenu mahju meitu pehrnâ gaddâ juhtrâ ar laiwu tappe apmestli un no Engures fainneeka Lohga Mikkela un Jaunarsa Rahrla isglahbti, kâ jau awisê tappe isteikts. Scho paschu waffaru schis Lohgis ar sawu brahli Krist, peelahdejuschi leelu malkas laiwu Dundangê, us Rihgu sehgeleja.

Pee Kalittenes franti nonahkufchi, gaddahs stipers weefulis, kas wissu laiwu gluschi apmett. Zitti labbi un gohdigi Kalittneeki to eerauga, schaujabs bes kahdas kameschanaš sweiju laiwā un atwedd abbus brahlus dsihrus mallā. Ir ta laiwā, malka un zittas leetas tappe, zif ween warreja, isglahtas.

Rā tad schinni gaddā ta sweija Engures juhrmallā fekkahs? Gan buhs labbaka ne kà pehrnā un aispehrnā gaddā, fur leels siwju bads nabagus sweijneekus speede? Tā gan zits ar Engurneeku farunnadamees warr prassih. Labbaka gan ir, paldeews Deewam, bet dauds labbaka arri lihds schin naw bijufi. Pawassarā un wassarā usnahje gan rettahm reisehm labba sweija, un paschas swis bij treknakas, ne kà pehrn un aispehrn, bet pastarpam bahrgi wehji nodsinne juh-ras dahwanas un sweijneekem tif saplohstus tihklus atstahje. Tomehr tahda sws, kas pee mums eeksch ziltu zilteem naw redseta, atpeldeja par Jehkabeem muhsu juhrmallā pee Kesterzeema lohteem, ar ko buttes un figges tohp sweijotas un ko Taira fainneeks Reinis juhrā bij famettis. Sarus lohtus (tihklus) iswilkdams, tas famamma leelu stohru, kas eeksch lohteem bij sapinnees. Leeluma dehl ne usdrihksteja to stohru ar tihflu iswilkt, ko tas buhtu saplohstis un atkat kà nahjis tā gahjis; tam tadehl tappe flenges no wirwa apmettas un laiwā eerauts. Pee mallas to atweddufchi atradde, ka wianna garrums bij 6schu pehdu un refnumš tif ne trihs pehdas. Pehz swarra ne warr ne ko isteikt, jo ar mafu swarru to leelo siwi ne warreja noswert, un leels swars, ko wahgu fauz, zeemā naw. Tomehr sweijneeki spreede, ka gan 8 lihds 10 pohdus turrejis. Stipers wihrs tif tif to siwi warrejis no laiwās lihds tihflu buhdu us kamescheem no- nest. Kur nu bij tahdu leelu siwi teitan pah- doht? Saimneeks eejuhdse tai paschā deenā sirgu un aiswedde faru stohru us Rihgu, tur tappe isdohts wehjukipperam par 6scheem rubbuleem fudraba. — Ne buhtu schinnis laikōs nauda wissur wissai knappa, tad tahda leela sws irr ar 10 lihds 12 rubbuleem tappufi aismakfata, bet tas peeteezigs fainneeks ir par to Deewam pateiz.

B — t.

D a s c h a d a s s i n n a s.

Eeksch Wahzsemnes awisehm laffa par to leelu siltumu un faufumu, kas schinni wassarā tur bija, tā ka dahrsa augli ir kartupeles weeglā semmē pagallam isnihkufchi. Rudsi un kweefchi no graudeem ittin labbi, bet mas salmu, wassa- rejeem ta karsta wassara leelu skahdi darroht. Englenderu semmē un Sprantschu semmē no ta leela karstuma sirgu fehrga zehlfes; meefchi un pawissam ausas mas zerribas dohdoh, un tadehl warroht gaidiht, ka Englenderi, kas sweschu labbibu ne mas ne lauj farwā semmē eewest, to palaus, ka meefchi un ausas winnu ohstās taps eewesti. Eeksch Spaneru semmes tas leels wassa- ras karstums daschā widdū lauku auglus pagal- lam effam nomaitajis. 5tā Juhli tur weenā widdū, ko Torresilla fauz, dauds afmini no deb- bes krittufchi, zitti no scheem afmineem bij 4, zitti 6 lohtes smaggi.

T e e f a s f l u d d i n a s c h a n a s.

La Kursemmes Gubernementa waldischana pawehl wissahm pullizeies teefahm pilfatōs un us semmehm pehz teem no Rihges isbehgufcheem saldteem, kas no Kursemmes par rekruteem nodohti, ar wahrdu Jahn Mattihs un Andrei Uhdam mefleht un eeksch 4trahm neddelahm par to rapportus afsuhtiht. Jelgawas pilli 25tā August 1825. (Nr. 4963.)

* * *

Kad tas no Jelgawas aprinka par rekruti nodohts saldats Jurre Anfs no Rihges aisbehdsis, tad ta Kurs- semmes Gubernementa waldischana pawehl wissahm pullizeies teefahm pilfatōs un us semmehm pehz to mefleht un eeksch 4trahm neddelahm par to rapportus afsuhtiht. Jelgawas pilli 27tā August 1825. (Nris. 5028.)

* * *

Pehz Kulbigas aprinka teefas spreeduma scheitan wisseem, kam wajadsetu sinnaht, par paklausischanu tohp fluddinahts, ka tam Zahteles muischā nomirru- scham junkerim Lübeck, kam eeksch schihs teefas fa- aizinaschannu no 26ta Wevwar pehrna gadda, ko tai brihdi Jelgawas Wahzu awisēs Nri. 22. ar to kruska wahrdu Kaheli, pehz isteikschanu to, kam dalka bija,

nosauze, pehz labbakas idklaufschanas tee wahrbi
 Kristappis un Kristjahn bijuschi, jo scho beidsamu
 wahrdu tas nelais patz appaksch grahmatahm rak-
 stjis. Kuldigâ 5tâ August 1825. I

(Nris. 809.) J. no Korff, meerafung.
 E. Günther, silttehrs.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteet,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis u. t. j. pr.,
 tohp no Wezzpilles pagasta teefas wiffi parradu deweji
 ta Wezzpilles muischas fainneeka Kempe Krist, kâ
 arridsan ta Puhnes muischas fainneeka Urlaht Dah-
 wid, kurri sawas mahjas nobewuschi, un par kurru
 mantahm, parradu dehl, konkurse spreesta, zaur scho
 teefas fluddinaschanu aizinati, lai, pee saudeschanas
 sawas teefas, lihds 20tu Oktober schi gadda pee schihß
 pagasta teefas ar sawahm taisnahm prassischanaahm
 peeteizahß, un tad to saganida, fo teefa pehz liffumeem
 spreedihs. To buhs wehrâ nent! —

Wezzpilles pagasta teefâ 25tâ August 1825. 3
 (S. W.) Gohsemm Sihman, pagasta wezzakais.
 (Nr. 12.) Friedrich Hildebrand, pagasta teefas
 ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas,
 ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis u. t. j. pr.,
 darra ta Alschwangas pagasta teefa to

n o l i k k s c h a n u :

fad tas pirmâis un weenigs peefazzifschanas terminß
 eeksch konkurs prazeffa leetahm to Alschwangas fain-
 neeku Strihke Behrtul un Kulbul Brenz, kâ arridsan
 to Blintenes fainneeku Faunarray Andrei un Ratti-
 neek Undsche us to 9tu Oktober schi gadda tahdâ wihsß
 eeruhmehts, kâ wiffi, kam no scheem fainneekem
 kas nahkâß, tai deenâ pee schihß pagasta teefas pee-
 teizahß, jo sebbaki ne weens wairß peenemts taps.
 Alschwangâ 13tâ August 1825. 2

(S. W.) Us pawehleschanu,
 (Nr. 143.) Meyer, pagasta teefas ffrihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Tanni 17tâ Septempera deenâ schi gadda un tannis
 nahkamâß deenâß eeksch keelas Behrßes muischas pee
 Dohbeles preeksch un pehz pufßdeenas daschadas lee-
 tas, kâ ratti, sirga un namma rihki tam wairak
 sohliadamam uhtropè par fudraba jeb papihra naudu,
 kas tuhliht jamakfa, taps pahrdohas. I

Tas tirguß eeksch Pophes muischas ikgabbuß trihs
 deenas preeksch Mahrias dsimschanas deenas, 5tâ Sep-
 tember deenâ, bet ja schi deena buhtu swehtdeena, tad
 schis tirguß ohtrâ deenâ pehz tahß taps turrehts. I

Naudas, Labbibas un Prezzu tirguß us plazzi. Rihgè tanni 7tâ September 1825.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 70 Kap. Papihru naudas geldeja	I	—	1 Pophß fannepu tappe makfahtß ar	I	—
5 — Papihru naudas	I	33	1 — linnu labbakas surtes — —	2	50
1 jauns Dahlberis	—	—	1 — — silttakas surtes — —	2	—
1 Puhrs rudsu tappe makfahtß ar	—	90	1 — tabaka	—	75
1 — kweeschu	I	15	1 — dselßes	—	75
1 — meeschu	—	60	1 — sweesta	I	75
1 — meeschu = putrainu — —	I	—	1 muzzâ silku, preeßchu muzzâ — —	5	75
1 — ausu	—	55	1 — — wihsßschnu muzzâ — —	6	—
1 — kweeschu = miltu — —	I	80	1 — farkanas fahls	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	I	35	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	25
1 — rupju rudsu = miltu — —	—	90	1 — rupjas baltas fahls — —	4	25
1 — sirnu	I	—	1 — smalkas fahls	3	75
1 — linnu = sehklas	—	—	50 Graschi irr Warra jeb Papihres Rubbulß un		
1 — fannepu = sehklas — —	I	—	Warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — kimmenu	2	50	makfa.		

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.